CZU: 341.2:351.74(478) DOI: https://doi.org/10.67457/lv26.2.03

Ianuș ERHAN[1]
ianuserhan@yahoo.com

COOPERAREA POLIȚIENEASCĂ LA NIVELUL UE: PREVEDERI, MECANISME DE REALIZARE ȘI IMPLICAȚII PENTRU R. MOLDOVA

***Abstract**: Țara noastră, fiind implicată plenar în realizarea condiționalităților de aderare la Uniunea Europeană, și-a asumat pe deplin obligațiile ce reies din statutul de „stat candidat" la aderare. Se consideră că ordinea și securitatea publică sunt pilonii de bază de asigurare a legalității și stabilității atât pentru cetățenii din Republica Moldova, cât și pentru cei din UE, pentru a le garanta valorificarea pe deplin a drepturilor și libertăților de care dispun.*

Capitolul 24 din Tratatul de aderare la UE, cu denumirea „Justiție, libertate și securitate", în care se regăsește ordinea și securitatea publică, necesită o atenție și un efort sporit din partea tuturor actorilor implicați. Acesta este unul dintre cele mai solicitante capitole din acquis-ul Uniunii Europene, mai ales în vederea asigurării și garantării unui spațiu comun de libertate și securitate, fără amenințări și pericole care ar atenta la securitatea comună a tuturor cetățenilor UE.

Un element esențial pentru realizarea acestui deziderat îl constituie cooperarea polițienească dintre autoritățile de aplicare a legii atât ale statelor membre, cât și ale celor cu statut de candidat la aderare. Cooperarea se bazează pe respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor și este destinată prevenirii, depistării și investigării în special a infracțiunilor grave, dar și a altor ilegalități cu caracter transfrontalier.

Ne-am propus în acest studiu să determinăm care sunt cele mai grave amenințări la adresa stării de legalitate și securității publice la nivelul UE, precum și care sunt cele mai importante prevederi și mecanisme stabilite în vederea cooperării polițienești, dar și angajamentele țării noastre de a fi parte a acestui proces. Propunerile și concluziile cercetării le considerăm a fi utile pentru toți cei interesați de prevederile și mecanismele de cooperare polițienească din UE în vederea prevenirii și combaterii eficiente a criminalității organizate, inclusiv a celei transfrontaliere. De asemenea, cercetarea poate servi drept studiu de caz pentru cei implicați în procesul de armonizare a legislației naționale cu prevederile unionale, având un accentuat caracter practic.

***Cuvinte-cheie:** spațiu de libertate și securitate, securitate internă, stat candidat, armonizare a legislației, ordine și securitate publică, cooperare polițienească, schimb de informații.*

[1] **Conferențiar universitar, doctor în drept, cercetător științific superior, Institutul de Cercetare și Inovare, Universitatea de Stat din Moldova (ROR: https://ror.org/0475kvb92), e-mail: rector@usm.md; e-mail: ianuserhan@yahoo.com, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-4110-8133**

POLICE COOPERATION WITHIN THE EU: LEGAL FRAMEWORK, OPERATIONAL MECHANISMS AND IMPLICATIONS FOR THE REPUBLIC OF MOLDOVA

***Abstract**: As the Republic of Moldova is fully engaged in fulfilling the conditions for accession to the European Union, it has assumed the obligations arising from its status as a candidate country for EU membership. Public order and public security are widely regarded as the fundamental pillars for ensuring the rule of law and societal stability, both for the citizens of the Republic of Moldova and for those of the European Union, thereby guaranteeing the effective enjoyment of their rights and fundamental freedoms.*

Chapter 24 of the EU accession negotiations, entitled "Justice, Freedom and Security", which encompasses public order and public security, requires sustained commitment and enhanced efforts from all stakeholders involved. It is one of the most demanding chapters of the EU acquis, particularly in view of establishing and safeguarding a common area of freedom, security and justice, free from threats and risks that could undermine the collective security of all EU citizens.

A key component in achieving this objective is police cooperation among the law enforcement authorities of the EU Member States, as well as with those of candidate countries. Such cooperation is founded on respect for fundamental rights and is aimed at preventing, detecting and investigating, in particular, serious crime, as well as other forms of cross-border criminality and unlawful activities.

The purpose of this study is to identify the most significant threats to the rule of law and public security within the European Union, to examine the principal legal provisions and operational mechanisms governing police cooperation, and to analyze the commitments undertaken by the Republic of Moldova in the context of its participation in this process.

The findings, proposals and conclusions presented in this study are intended to serve as a valuable resource for academics, practitioners and policymakers interested in the legal framework and operational mechanisms of police cooperation within the European Union, with a view to strengthening the prevention and effective combating of organized crime, including cross-border crime. Furthermore, the study may serve as a practical case study for those involved in the process of harmonizing national legislation with the EU acquis, given its strong practical orientation.

***Keywords:** Area of Freedom, Security and Justice, internal security, candidate country, legislative approximation, public order and public security, police cooperation, information exchange.*

1. INTRODUCERE

Uniunea Europeană este o construcție suprastatală și o formă de integrare a statelor care nu se aseamănă cu niciuna care a fost și este la moment. Existența a două sisteme de drept diferite, dar care interacționează între ele, și anume cel unional și cel al fiecărui stat membru, este determinată de o anumită ierarhie și repartizare a sferelor de reglementare. Chiar dacă inițial la nivel unional (comunitar) erau preluate competențele legate de domeniul economic și comercial, astăzi, sub presiunea amenințărilor la care se expune securitatea publică, este sesizabilă tendința de a reglementa efortul conjugat al statelor membre, prin intermediul instituțiilor unionale, și în sfera de aplicare al legii.

Ce ține de termenul de securitate publică, prevederile unionale operează cu sintagma „securitate internă", fiind o delimitare foarte exactă și conceptuală de „securitatea externă" care presupune alte prevederi și mecanisme legate de Politica de Securitate și

NOTĂ. ***Comunicare elaborată în baza Proiectului Instituțional „Consolidarea mecanismelor socio-economice și juridice de asigurare a bunăstării și securității cetățenilor (CONSEJ)", cifrul 01.05.02, în cadrul Laboratorului de Cercetare Științifică „Drept Public Comparat și e-Guvernare", Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.***

Apărare Comună (PSAC). Astfel, securitatea internă se referă la acea stare care vizează toate statele membre și toți cetățenii acestora față de aceste vulnerabilități și fenomene infracționale, dar și cele conexe ce vin din interior.

Conform estimărilor, anual, la nivelul UE se înregistrează 75 de milioane de victime ale infracțiunilor; este evident că numărul acestora este mai mare în situația în care o bună parte din ilegalități nu sunt declarate, mai ales cele comise online. Reieșind din faptul că numărul cetățenilor statelor membre ale UE la 1 ianuarie 2025 însuma în total 450,4 milioane de persoane[1], determinăm că aceste cifre cu referire la fenomenul infracțional sunt mai mult decât îngrijorătoare.

Obiectivul privind dezvoltarea unui spațiu de libertate, securitate și justiție impune ca autoritățile de aplicare a legii să facă schimb de date în mod eficient și în timp util pentru a preveni, a detecta și a investiga în mod eficace infracțiunile[2]. Astăzi criminalitatea cunoaște o expansiune atât în afara granițelor unei țări, cât și în mediul online, unde, în general, nu există limite teritoriale. Migrează atât infractorii, cât și modalitățile de operare/comitere și de investigare a infracțiunilor, fiind în creștere aplicarea tehnicilor și metodelor digitalizate.

Organizațiile criminale profită de lipsa controalelor la frontierele interne între statele membre ale UE pentru a-și desfășura activitatea infracțională. De asemenea, este recunoscut faptul că majoritatea grupurilor de criminalitate organizată sunt prezente în mai mult de trei țări și sunt alcătuite din membri cu cetățenie multiplă care desfășoară diverse activități infracționale. Structura grupurilor de criminalitate organizată este din ce în ce mai sofisticată, cu o cooperare și sisteme de comunicare puternice și eficiente între membrii lor la nivel transfrontalier[3].

Domeniile principale de criminalitate ce reprezintă cel mai ridicat nivel de amenințare pentru UE vor fi exacerbate de schimbarea caracterului criminalității grave și organizate. Ceea ce iese în evidență în prezent și va lua și mai multă amploare în viitor, este caracterul tot mai destabilizator al criminalității grave și organizate, alimentată din ce în ce mai mult online și puternic accelerată de inteligența artificială (IA) și de alte tehnologii noi. Tot mai multe activități infracționale se desfășoară online, cu volum mai mare și o rază de acțiune mai largă. Spațiul digital funcționează ca un instrument care permite criminalitatea organizată, îi mărește volumul sau o ascunde[4].

Decidenții sunt conștienți și îngrijorați de asemenea riscuri, dar și de impactul foarte negativ al acestor fenomene infracționale care devin tot mai diversificate și sofisticate. Interesul sporit al instituțiilor europene este generat de procesul de globalizare, dar și de extinderea și aprofundarea proceselor de preluare la nivel unional al deciziilor și domeni-

---

[1] DIGI24. *Populația UE a ajuns la un nivel record, de 450,4 milioane. Migrația este singurul motor care stă la baza creșterii*. 11.07.2025. Disponibil: https://www.digi24.ro/stiri/externe/populatia-ue-a-ajuns-la-un-nivel-record-de-4504-milioane-migratia-este-singurul-motor-care-sta-la-baza-cresterii-3322467 (consultat la 30.07.2026).

[2] *Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date pentru cooperarea polițienească și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II)*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, 5.4.2024. Disponibil: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj

[3] *Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 134, 22.5.2023, pp. 1-24.

[4] EUROPOL. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Crime Threat Assessment 2025 (EU-SOCTA)*. Haga: Europol, 2025. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime

ilor care, până recent, erau considerate ca fiind în câmpul decizional exclusiv al statelor membre. Iar dezvoltarea în ritmuri alerte a tehnologiilor informaționale a contribuit atât la multiplicarea diferitelor fraude și infracțiuni online, cât și la revizuirea mecanismelor de prevenire și combatere a acestora.

Criminalitatea gravă și organizată are un dublu efect destabilizator asupra UE: Subminează economia, statul de drept și societatea prin generarea de venituri ilicite, răspândirea violenței și normalizarea corupției. Într-o evoluție îngrijorătoare, criminalitatea gravă și organizată destabilizează din ce în ce mai mult UE prin colaborarea dintre rețelele infracționale și actorii care generează amenințări hibride, care își valorifică reciproc resursele, expertiza și protecția pentru a-și atinge obiectivele[5].

Realitățile date impun un răspuns consolidat și eficient din partea tuturor actorilor responsabili de securitatea internă, fie că este vorba de agențiile și instituțiile unionale, fie că sunt vizate autoritățile de aplicare a legii din fiecare stat membru. Parcursul european al țării noastre a fost în ultimii ani marcat de mai multe evoluții semnificative. Astfel, la data de 23 iunie 2022, Consiliul European a acordat Republicii Moldova statutul de stat candidat la aderare, etapă foarte importantă în realizarea dezideratului de integrare europeană stabilit cu mulți ani în urmă.

La 25 iunie 2024 a avut loc Prima Conferință Interguvernamentală care a dat startul procesului de negociere al aderării țării noastre la Uniunea Europeană, iar recent, la 15.06.2026, au fost deschise oficial negocierile de aderare pe Clusterul 1 „Valori fundamentale", din care face parte și Capitolul 24 din Tratatul de aderare la UE „Justiție, libertate și securitate", în care se regăsesc inclusiv ordinea și securitatea publică, precum și combaterea criminalității organizate.

Uniunea Europeană a stabilit de mai mult de două decenii prevederi unionale privind mecanismele de cooperare în domeniul de aplicare a legii, în special cel polițienesc. Se observă tendința de aprofundare a acestei cooperări în ultimii ani, mai ales în condițiile în care criminalitatea organizată nu mai ține cont de frontiere sau obstacole în a opera în diferite colțuri ale Uniunii sau în mediul online, unde, în general, nu există limite teritoriale.

Din perspectivă juridică și instituțională, cooperarea polițienească europeană reprezintă un ansamblu de norme, proceduri și mecanisme operaționale prin intermediul cărora autoritățile competente ale statelor membre cooperează în vederea prevenirii și combaterii criminalității grave, organizate și transfrontaliere. Evoluția acestui domeniu reflectă trecerea graduală de la forme clasice de asistență interstatală la modele integrate de schimb automatizat de informații, interoperabilitate instituțională și coordonare operațională la nivel supranațional.

Schimbul de date în scopuri polițienești a fost una dintre primele inițiative ale statelor membre de a unifica efortul comun al autorităților de aplicare a legii, iar pe parcurs s-au dezvoltat prevederile, mecanismele și tehnologiile de realizare a acestui schimb de informații într-un sistem mult mai operativ și eficient. În literatura de specialitate s-a subliniat că dezvoltarea cooperării polițienești europene constituie o consecință directă a fenomenului de „europenizare a securității interne", în cadrul căruia amenințările transfrontaliere au depășit capacitatea individuală de reacție a statelor membre[6].

Necesitatea de a putea investiga crimele comise atât de cetățenii statului membru, cât și de cetățenii din alte țări este una evidentă, în condițiile în care libertatea de

[5] EUROPOL. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Crime Threat Assessment* 2025 (EU-SOCTA). Haga: Europol, 2025. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime

[6] BLOCK Ludo. „Combating Organized Crime in Europe: Practicalities of Police Cooperation". În: *Policing: A Journal of Policy and Practice*, vol. 2, nr. 1, 2008, p. 74.

circulație, stabilirea domiciliului și găsirea unui loc de muncă sunt drepturi din ce în ce mai valorificate de resortisanții altor state. Tendința de comitere a infracțiunilor de către cetățeni străini este în creștere, iar urmele lăsate/găsite la fața locului pot rămâne o necunoscută prin faptul că acestea nu au fost și nici nu pot fi găsite în bazele de date naționale ale statului străin pentru făptuitor.

Pe de altă parte, urmele lăsate la locul comiterii infracțiunii au atât o pondere considerabilă în cadrul procesului penal, cât și o importanță primordială în stabilirea adevărului și acumularea probatoriului, respectiv în descoperirea infracțiunilor, cât și a făptuitorului/făptuitorilor, cu ulterioara atragere a acestora la răspundere. În unele situații, urmele lăsate la locul comiterii infracțiunii aparțin victimelor, ceea ce face mai ușoară identificarea acestora, mai ales în cazul persoanelor dispărute. Amalgamarea urmelor într-un masiv cât mai diversificat și complex duce la necesitatea extinderii posibilităților de a face schimb de informații privind evidențele criminalistice.

Astfel, necesitatea cooperării polițienești, mai ales a schimbului de informații prin care poate fi identificată persoana, fie că este un posibil infractor, victimă sau persoană dispărută, devine una vitală și esențială pentru autoritățile de aplicare a legii, în special fiind vorba de Poliție. În această ordine de idei, vom analiza toate formele de cooperare polițienească prin prisma prevederilor dedicate și mecanismelor de realizare. Însă mai dedicat ne vom referi la componenta ce vizează colectarea, prelucrarea și schimbul de informații în scopuri polițienești. Or, considerăm că pentru a putea riposta eficient în fața valurilor în creștere ale criminalității organizate, inclusiv ale celei transfrontaliere, trebuie să ai toată informația necesară în acest sens, ceea ce poate duce atât la o planificare eficientă a forțelor și resurselor, cât și la realizarea unui răspuns prompt, dedicat și pragmatic. Este foarte important ca acest proces să fie unul omogen și conform acelorași standarde atât pentru toate statele membre, cât și pentru țările conectate la spațiul comun de libertate și securitate pentru a exclude neînțelegerile și suprapunerile.

2. METODE ȘI MATERIALE APLICATE

La realizarea studiului au fost utilizate mai multe metode științifice, și anume: **metoda sistemică** prin intermediul căreia au fost analizate prevederile și documentele de politici ale UE care determină atât mecanismele de cooperare polițienească, cât și prevederile corespondente din Republica Moldova; **metoda empirică** a fost aplicată pentru a observa și deduce principalele trăsături ale procedurilor de prevenire și combatere a infracțiunilor transfrontaliere prin prisma cooperării polițienești; **metoda comparativă** a fost folosită pentru a determina caracteristicile asemănătoare și distincte dintre prevederile unionale și cele ale țării noastre; **metoda istorică** a fost utilizată pentru a descrie diferitele etape prin care au trecut prevederile UE, dar și mecanismele de punere în aplicare a acestor prevederi; **metoda logică a inclus** abordarea argumentelor și propunerilor înaintate prin anumite demonstrații temeinice și consecvente cu accentul plasat pe aspectele de aplicabilitate a normelor unionale și pe perspectivele de dezvoltare ale acestora; **metoda teleologică a permis explicarea conținutului** celor mai importante prevederi care au avut și au un impact major asupra dezvoltării și perfecționării mecanismului de cooperare polițienească.

3. DISCUȚII ȘI REZULTATE OBȚINUTE

3.1. Cooperarea polițienească la nivelul UE. Securitatea reprezintă piatra de temelie a tuturor libertăților de care dispun cetățenii ce locuiesc în spațiul comunitar. Este recunoscut că democrația, statul de drept, drepturile fundamentale, bunăstarea europenilor, competitivitatea și prosperitatea: toate depind de capacitatea de a oferi o garanție de

securitate de bază. În noua eră a amenințărilor la adresa securității, capacitatea statelor membre ale UE de a garanta securitatea cetățenilor lor depinde mai mult decât oricând de o abordare europeană unificată în ceea ce privește protejarea securității interne[7].

Totodată, Uniunea și-a stabilit obiectivul de a le oferi cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne, în interiorul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor. Obiectivul respectiv trebuie să fie realizat, printre altele, prin intermediul unor măsuri adecvate de prevenire și combatere a criminalității și a altor amenințări la adresa securității publice, inclusiv a criminalității organizate și a terorismului[8].

Instituțiile UE evidențiază că „Criminalitatea organizată reprezintă o amenințare gravă la adresa cetățenilor, întreprinderilor și instituțiilor publice din întreaga UE, precum și a economiei în ansamblu. Întrucât rețelele infracționale își desfășoară cu ușurință operațiunile la nivel transfrontalier, este esențial un răspuns european coordonat pentru prevenirea și combaterea eficace a acestor infracțiuni. Printre principalele activități infracționale din UE se numără:

- atacurile cibernetice;
- traficul de ființe umane;
- introducerea ilegală de migranți;
- traficul de droguri;
- frauda cu produse accizabile și infracțiunile financiare;
- infracțiunile împotriva mediului;
- infracțiunile aferente traficului de arme de foc și explozivi;
- exploatarea sexuală a copiilor”[9].

În anul 2022, Consiliul Uniunii Europene a adoptat Recomandarea privind cooperarea operativă în materie de asigurare a respectării legii, care urmărește eliminarea obstacolelor juridice și administrative existente în activitățile de urmărire transfrontalieră, supraveghere operativă, patrule comune și alte forme de intervenție coordonată. Chiar în debutul acestei recomandări se pune accent pe faptul că „Este esențial ca persoanele să fie împiedicate să se sustragă autorităților de aplicare a legii prin simpla deplasare dintr-un stat membru în altul. O cooperare transfrontalieră consolidată în materie de asigurare a respectării legii între toate autoritățile de aplicare a legii din statele membre va contribui la îmbunătățirea prevenirii, depistării și anchetării infracțiunilor în Uniune. O astfel de cooperare consolidată include acțiuni transfrontaliere între două sau mai multe state membre, cum ar fi urmăririle transfrontaliere și supravegherea transfrontalieră, precum și acțiuni transnaționale, cum ar fi operațiunile comune, care implică detașarea de agenți de aplicare a legii în alte state membre”[10].

Conceptul general ce vizează „cooperarea polițienească” este reglementat în titlul V din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (în continuare, TFUE)[11], consacrat spațiului de libertate, securitate și justiție. Astfel, art. 67 alin. (3) al TFUE prevede că „Uni-

[7] COMISIA EUROPEANĂ. *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor privind ProtectEU: o strategie europeană de securitate internă*. Strasbourg, 1.4.2025, COM(2025) 148 final.

[8] COMISIA EUROPEANĂ. *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor referitoare la Strategia UE privind uniunea securității*. Bruxelles, 24.7.2020, COM(2020) 605 final.

[9] CONSILIUL UNIUNII EUROPENE. *Lupta UE împotriva criminalității organizate*. Disponibil: https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-fight-against-crime/#threats (consultat la 30.07.2026).

[10] *Recomandarea (UE) 2022/915 a Consiliului din 9 iunie 2022 privind cooperarea operativă în materie de asigurare a respectării legii*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 158, 13.6.2022, pp. 53-64.

[11] *Versiunea consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, C 202, 7.6.2016.

unea acționează pentru a asigura un înalt nivel de securitate prin măsuri de prevenire a criminalității, rasismului și xenofobiei, precum și de combatere a acestora, prin măsuri de coordonare și de cooperare între autoritățile polițienești și judiciare și alte autorități competente".

La rândul său, art. 87 din TFUE constituie temeiul juridic general al cooperării polițienești și stabilește că „Uniunea instituie o cooperare polițienească care implică toate autoritățile competente din statele membre, inclusiv serviciile de poliție, serviciile vamale și alte servicii specializate de aplicare a legii, în domeniul prevenirii, depistării și cercetării infracțiunilor". Același articol împuternicește Parlamentul European și Consiliul să adopte măsuri privind colectarea, stocarea, prelucrarea și schimbul de informații relevante, sprijinirea formării personalului, cooperarea privind schimbul de personal și echipamente, cercetarea criminalistică, precum și tehnici comune de investigare privind depistarea unor forme grave de criminalitate organizată.

În mod complementar, art. 88 TFUE reglementează statutul și atribuțiile Europol, stabilind că agenția are misiunea de a sprijini și consolida acțiunea autorităților competente ale statelor membre și cooperarea reciprocă dintre acestea, iar art. 89 TFUE completează cadrul normativ prin reglementarea posibilității desfășurării unor operațiuni comune și intervenții transfrontaliere. Din analiza prevederilor primare care reprezintă fundamentul juridic al blocului comunitar și se află în vârful sistemului de drept unional, determinăm formele de cooperare polițienească dintre statele membre, și anume: schimbul de informații, instruirea și pregătirea profesională a personalului, schimbul de personal și echipamente, investigațiile și operațiunile comune, inclusiv cele cu caracter transfrontalier.

După cum vedem, un rol central în arhitectura securității europene îl ocupă Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol)[12]. Regulamentul (UE) 2016/794[13] stabilește cadrul juridic al funcționării agenției date și definește competențele acesteia în materia prevenirii și combaterii terorismului, criminalității organizate și altor forme grave de criminalitate internațională.

Din analiza mandatului Europol, determinăm că nu vizează anumite competențe polițienești directe și imediate pe teritoriul statelor membre, dar funcționează ca structură de coordonare, analiză și sprijin operațional. Principalele sale atribuții se referă la schimbul de informații operative, analiza criminală strategică și operațională, coordonarea echipelor comune de anchetă și sprijinirea investigațiilor transfrontaliere.

Astfel, misiunea Europol este de a sprijini statele membre întru prevenirea și combaterea tuturor formelor de criminalitate gravă internațională și organizată, criminalitate informatică (cybercriminalitate) și terorism. Cu sediul la Haga (Regatul Țărilor de Jos), Europol cooperează îndeaproape cu autoritățile de aplicare a legii din statele membre ale UE, precum și cu autorități competente din state partenere din afara UE[14], inclusiv Republica Moldova.

În iunie 2022, a fost adoptat un nou regulament de modificare a mandatului Europol[15]

[12] Convenția Europol a fost semnată la 26 iulie 1995, deși biroul nu și-a început activitatea oficială decât la 1 iulie 1999, cu atribuții extinse acordate prin Tratatul de la Amsterdam, semnat la 2 octombrie 1997.

[13] *Regulamentul (UE) 2016/794 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și de înlocuire și de abrogare a Deciziilor 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/JAI, 2009/936/JAI și 2009/968/JAI ale Consiliului*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 135, 24.5.2016, pp. 53-114.

[14] EUROPOL. *Consolidated Annual Activity Report* 2024. Europol Public Information, 25.06.2025. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/publications-events/publications/consolidated-annual-activity-report-caar-2024

[15] *Regulamentul (UE) 2022/991 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2022 de modificare a*

care aduce îmbunătățiri legate de cercetare și inovare, de prelucrare a unor seturi mari de date, de cooperare cu părțile private și cu țările din afara UE, de cooperare cu Parchetul European și de modul în care pot fi introduse noi semnalări în Sistemul de Informații Schengen pe baza informațiilor primite de la țări din afara UE, deoarece Europol poate sugera acum statelor membre să introducă semnalări. Directorul executiv al Europolului poate, de asemenea, să propună deschiderea unei anchete naționale privind infracțiuni netransfrontaliere care afectează un interes comun ce face obiectul unei politici a UE[16].

Ca să înțelegem amploarea activităților desfășurate de această agenție, analizând datele statistice, determinăm că numai în anul 2025:

- au fost recepționate 119.898 de solicitări și s-a oferit sprijin pentru 4.112 operațiuni;
- au fost schimbate 13.697 de mesaje operaționale;
- au fost coordonate 538 de „zile de acțiune" (Action Days) care au condus la 3.328 de arestări și la confiscarea de numerar, criptomonede și alte bunuri în valoare de peste 2,8 miliarde de euro;
- s-a oferit sprijin pentru 61 de grupuri operative (Operational Task Forces);
- s-au elaborat 21.742 de rapoarte operaționale, 35 de rapoarte de analiză strategică și 451 de rapoarte de analiză operațională[17].

După cum determinăm, Agenția valorifică capacitățile sale unice de gestionare și analiză a informațiilor, precum și expertiza personalului său, pentru a identifica și monitoriza cele mai periculoase rețele criminale și teroriste din Europa. Această activitate a condus la destructurarea numeroaselor grupări, arestarea unor infractori deosebit de periculoși, recuperarea unor sume de ordinul milioanelor de euro provenite din activități infracționale și protejarea a sute de victime împotriva unor vătămări grave, inclusiv a copiilor traficați în scopul exploatării sexuale[18].

Spre deosebire de Europol, din punct de vedere exclusiv strategic activează Comitetul permanent pentru cooperare operațională în materie de securitate internă (COSI), creat în baza art. 71 din TFUE „[...] în cadrul Consiliului se instituie un comitet permanent care să asigure în Uniune promovarea și consolidarea cooperării operaționale în materie de securitate internă"[19]. Acesta este alcătuit din funcționari de înalt nivel din Ministerul de Interne și/sau de Justiție al fiecărui stat membru al UE, precum și din reprezentanți ai Comisiei și ai SEAE (Serviciul European de Acțiune Externă). Acest comitet nu dublează și nu intervine în activitatea operațională a agențiilor UE (Europol, Eurojust, Frontex, CEPOL și altele).

Rolul acestui comitet este de a facilita și asigura o cooperare operațională eficace în materie de securitate internă a UE, inclusiv în ceea ce privește: asigurarea respectării

---

Regulamentului (UE) 2016/794 *în ceea ce privește cooperarea Europol cu părțile private, prelucrarea datelor cu caracter personal de către Europol în sprijinul anchetelor penale și rolul Europol în materie de cercetare și inovare*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 169, 27.6.2022, pp. 1-42.

[16] PARLAMENTUL EUROPEAN. *Fișe descriptive despre Uniunea Europeană. Cooperarea polițienească*, 2025. Disponibil: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/156/cooperarea-politieneasca (consultat la 30.07.2026).

[17] EUROPOL. *Consolidated Annual Activity Report 2025*. Europol Public Information, 30.06.2026. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/publications-events/publications/consolidated-annual-activity-report-caar-2025

[18] EUROPOL. *Consolidated Annual Activity Report 2024*. Europol Public Information, 25.06.2025. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/publications-events/publications/consolidated-annual-activity-report-caar-2024

[19] *Decizia Consiliului din 25 februarie 2010 privind instituirea Comitetului permanent pentru cooperarea operațională în materie de securitate internă* (2010/131/UE). În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 52, 3.3.2010, pp. 50-50.

legii; protecția și controlul frontierelor externe; cooperarea judiciară în materie penală; evaluarea orientării generale și eficienței cooperării operaționale; identificarea eventualelor deficiențe sau disfuncționalități; adoptarea de recomandări concrete care se impun în scopul soluționării lor[20].

Una dintre cele mai importante platforme de cooperare operațională este reprezentată de mecanismul EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats), considerat principalul instrument strategic al Uniunii Europene pentru combaterea criminalității grave și organizate. Prin intermediul EMPACT, statele membre ale UE, autoritățile de aplicare a legii, agențiile UE și partenerii internaționali colaborează pentru a identifica priorități, a coordona operațiuni și a destructura rețelele infracționale care își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier.

Datele publicate de Europol demonstrează relevanța practică a acestui mecanism. Astfel, în ultimii ani, operațiunile derulate în cadrul EMPACT au generat mii de arestări, confiscări importante de bunuri și destructurarea unor rețele infracționale cu impact transnațional[21].

Ce ține nemijlocit de schimbul de informații, acesta constituie nucleul operațional al cooperării polițienești europene. În acest sens, Uniunea Europeană a dezvoltat o infrastructură digitală complexă, destinată facilitării accesului rapid la date relevante pentru prevenirea și combaterea criminalității.

Este esențial ca autoritățile competente de aplicare a legii dintr-un stat membru să aibă, în temeiul dreptului Uniunii și al dreptului intern aplicabil, posibilitatea de a obține un acces echivalent la informațiile disponibile colegilor lor din alt stat membru. În acest sens, autoritățile competente ar trebui să coopereze în mod eficace și în întreaga Uniune[22].

Entitatea responsabilă de sistemele informaționale ce asigură schimbul de informații care vizează cooperarea polițienească este Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție, prescurtat eu-LISA. Agenția dată gestionează sisteme informaționale care sprijină punerea în aplicare a politicilor UE în domeniile aplicării legii, migrației și azilului, gestionării frontierelor și justiției. Portofoliul agenției include baza de date dactiloscopică europeană în materie de azil (Eurodac), Sistemul de informații Schengen (SIS) și Sistemul de informații privind vizele (VIS).

Mandatul eu-LISA a fost extins în 2018 pentru a pune în aplicare interoperabilitatea dintre sistemele existente și cele noi, inclusiv Sistemul de intrare/ieșire (EES), Sistemul european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS), Sistemul european de informații cu privire la cazierele judiciare ale resortisanților țărilor terțe (ECRIS-TCN), precum și Platforma de colaborare a echipelor comune de anchetă (JITCP). Începând din 2020, eu-LISA asigură întreținerea continuă a aplicației de referință a Sistemului European de Informații cu privire la Cazierele Judiciare (ECRIS), iar din 2024 a preluat gestionarea comunicării în domeniul e-justiției prin intermediul schimbului de date online (e-CODEX).

Printre sistemele și instrumentele care urmează a fi dezvoltate în viitorul apropi-

[20] CONSILIUL UNIUNII EUROPENE. *Comitetul permanent pentru cooperarea operațională în materie de securitate internă (COSI)*. Disponibil: https://www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/search-the-list-of-council-preparatory-bodies/standing-committee-operational-cooperation-internal-security/ (consultat la 30.07.2026).

[21] CONSILIUL UNIUNII EUROPENE. *Lupta UE împotriva criminalității organizate*. Disponibil: https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-fight-against-crime/#threats (consultat la 30.07.2026).

[22] *Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 134, 22.5.2023, pp. 1-24.

at se numără routerul pentru informații prealabile referitoare la pasageri (API), routerul pentru Prüm II privind schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești și Portalul UE pentru cererile de viză (VAP)[23]. Agenția asigură interoperabilitatea acestor sisteme informaționale și baze de date, asigurând acces rapid și fiabil, precum și schimbul continuu și neîntrerupt de date de către autoritățile de aplicare a legii, fie din birou, fie din teren.

Cel mai utilizat sistem informațional la nivelul UE este Sistemul de Informații Schengen (SIS), care[24] realizează schimbul de informații în materie de securitate și de gestionare a frontierelor. Acesta permite introducerea și consultarea alertelor referitoare la persoane căutate, persoane dispărute, obiecte furate sau alte categorii de interes operativ. Este un sistem informațional utilizat preponderent de către polițiștii de frontieră, dar poate fi utilizat și de poliție, de autoritățile vamale, de autoritățile din domeniul imigrației și de autoritățile responsabile de prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor sau de executarea pedepselor.

Astfel, se pot introduce și consulta semnalări (alerte) privind persoane și obiecte într-o bază de date comună, acestea putând fi localizate oriunde în UE și în spațiul Schengen în timpul verificărilor la frontieră, verificărilor poliției sau altor controale legale. Totodată, sistemul conține instrucțiunile pentru autorități cu privire la măsurile și acțiunile necesare a fi întreprinse atunci când identifică o anumită persoană sau găsesc un anumit obiect inclus în sistem. Pus în aplicare în 1995, a fost dezvoltat treptat, iar în 2013 a fost introdusă a doua generație a SIS (SIS II), cu funcționalități suplimentare, cum ar fi posibilitatea de a adăuga la semnalări amprente digitale și fotografii. În martie 2023, SIS a fost reînnoit cu noi semnalări, date actualizate și funcționalități îmbunătățite, precum cele care conțin anumite tipuri de date biometrice pentru confirmarea și verificarea identității persoanelor înregistrate în sistem: fotografii; amprente palmare; amprente digitale; urme papilare digitale; urme palmare; date ADN (numai în cazul persoanelor dispărute)[25].

Un alt sistem informațional, de importanță majoră, dar care încă se află la etapa de operaționalizare, este cel stabilit prin Regulamentul Prüm II[26]. Cadrul Prüm I a fost inițiat când s-a aprobat Decizia 2008/615/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008[27] privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere, precum și Decizia 2008/616/JAI privind punerea în aplicare a Deciziei menționate supra[28].

Prin intermediul acestor acte normative comunitare, au fost preluate dispoziții im-

[23] eu-LISA. *Core Activities*. Disponibil: https://www.eulisa.europa.eu/activities (consultat la 30.07.2026).

[24] *Regulamentul (UE) 2018/1862 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 noiembrie 2018 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen (SIS) în domeniul cooperării polițienești și al cooperării judiciare în materie penală*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 312, 7.12.2018, pp. 56-106.

[25] COMISIA EUROPEANĂ. *Ce este SIS și cum funcționează?* Disponibil: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen/schengen-information-system/what-sis-and-how-does-it-work_ro (consultat la 30.07.2026).

[26] *Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date pentru cooperarea polițienească și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II)*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, 5.4.2024. Disponibil: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj

[27] *Decizia 2008/615/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 210, 6.8.2008, pp. 1-11.

[28] *Decizia 2008/616/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind punerea în aplicare a Deciziei 2008/615/JAI privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 210, 6.8.2008, pp. 12-72.

portante din cadrul Acordului Prüm[29], în special în partea ce ține de condițiile şi procedura de transfer automatizat a profilurilor ADN, datelor dactiloscopice şi anumitor date referitoare la certificatele de înmatriculare a vehiculelor la nivel național, stabilindu-se, totodată, pentru statele membre, termenul-limită cu privire la operaționalizarea schimbului automat de date până la 26 august 2011. Acordul Prüm este un act interguvernamental, neîncheiat la nivelul UE, care a fost elaborat în vederea implementării Convenției privind Cooperarea Polițienească în Europa de Sud-Est (CCP ESE), semnată la Viena pe 5 mai 2006[30] (Republica Moldova a ratificat-o în anul 2008), având drept scop consolidarea cooperării polițienești transfrontaliere în contextul combaterii amenințărilor la adresa siguranței publice în ceea ce privește prevenirea, detectarea și investigarea infracțiunilor.

Respectiv, spre deosebire de Prüm I, care se baza pe Acordul Prüm și era aplicabil doar câtorva state membre ale UE (Austria, Belgia, Germania, Spania, Franța, Luxemburg, Olanda), Regulamentul Prüm II este opozabil tuturor statelor membre, obligatoriu în toate elementele sale, fiind mult mai complex și integrat și cuprinzând prevederile legate de: 1. „datele biometrice" ce presupun profilurile ADN, datele dactiloscopice și imaginile faciale; 2. „datele alfanumerice" din evidențele polițienești; 3. căutarea automatizată a datelor privind înmatricularea vehiculelor.

Conceptual, prevederile Regulamentului pot fi împărțite în două categorii: care determină cadrul general privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești din categoria celor menționate mai sus; cele cu caracter operațional și tehnic (conexiune, accesare, înregistrare, solicitare a bazelor de date și evidențelor polițienești). De asemenea, anumite prevederi ce au caracter tehnic urmează să fie puse în aplicare mai târziu decât normele-cadru, fapt prevăzut expres în textul Regulamentului Prüm II, cum ar fi: începerea funcționării routerului și sistemului european de inventariere a evidențelor poliției (EPRIS) la mijlocul anului 2027; obligația statelor membre de a utiliza routerul pentru profiluri ADN și schimburi de date dactiloscopice (mijlocul anului 2028); obligația statelor membre de a avea o bază de date cu imagini faciale conectată la router (mijlocul anului 2029).

Din analiza prevederilor determinăm că prin Prüm II au fost extinse categoriile de date, respectiv, Prüm I acoperea profiluri ADN, date dactiloscopice și anumite date ale registrelor de înmatriculare a vehiculelor. În schimb, Prüm II include noi tipuri de date biometrice și polițienești: căutări automate în baze de imagini faciale ale suspecților și evidențe ale poliției (de exemplu, numere de referință ale suspecților și condamnaților). Aceasta permite extinderea schimburilor automate la date care nu erau prevăzute anterior, precum semnalmente fotografice și fișe operaționale, cu condiția ca statul membru sursă să opteze pentru includerea acestora în sistemul național. De asemenea, Prüm II permite autorităților competente din statele membre să efectueze căutări ale persoanelor dispărute în contextul anchetelor penale sau din motive umanitare și să identifice rămășițe umane, cu condiția ca autoritățile respective să fie împuternicite să efectueze astfel de căutări și o astfel de identificare în temeiul dreptului intern.

Prüm I funcționa pe rețele bilaterale de interconectare, fără nicio componentă centrală. Prüm II introduce o arhitectură tehnică modernizată cu două componente centrale: un router central Prüm II și un Sistem european de inventariere a evidențelor poliției EPRIS (European Police Records Information System). Astfel, acest sistem este o nouă

[29] *Tratatul din 27 mai 2005 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului, a criminalității transfrontaliere și a migrației ilegale* (*Tratatul de la Prüm*). Disponibil: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10900-2005-INIT/en/pdf

[30] *Convenție din 5 mai 2006 de cooperare polițienească pentru Europa de Sud-Est*. În: Monitorul Oficial al României, nr. 475 din 16.07.2007. Disponibil: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/83606

componentă care interconectează registrele operaționale ale polițiilor naționale. Practic, date precum numere de dosar ale suspecților/condamnaților, rapoarte sau segmente de date nominale pot fi căutate automat prin acest sistem.

Prin routerul central Prüm II se are în vedere componenta tehnică centrală a arhitecturii informatice a sistemului dat, creată pentru a interconecta toate statele membre și Europol într-un mecanism unic de schimb automatizat de date. El nu este o bază de date europeană și nu stochează informațiile biometrice, ci reprezintă un nod central de rutare și dirijare a interogărilor între bazele de date naționale.

Routerul nu deține o copie a bazelor de date naționale: acesta primește cererea de căutare, o transmite către baza de date competentă, recepționează răspunsul și îl retransmite autorității solicitante. Acesta acționează ca punct unic de interfață securizată pentru date ADN, amprente și imagini faciale, trimițând simultan cererile de căutare tuturor statelor membre vizate. EPRIS conectează, la rândul său, bazele de date naționale ale evidențelor poliției, facilitând căutările în aceste registre fără a stoca central date. Respectiv, datele biometrice și cele cu caracter personal rămân stocate exclusiv în bazele naționale și, după caz, în sistemele Europol, iar routerul funcționează ca un intermediar tehnic securizat, ceea ce asigură un nivel sporit de protecție a datelor cu caracter personal.

În Prüm I, Europol nu juca un rol formal în cadrul schimburilor de date biometrice, pe când Prüm II integrează Agenția în lanțul de interogări automate, aceasta putând atât să verifice automat date biometrice provenite de la terți (de exemplu, acoperite de acorduri Europol cu state non-UE) cu folosirea propriilor baze de date, cât și să primească cereri de căutare în propriul sistem. Se deosebește și mecanismul de schimb al informațiilor. Astfel, în sistemul Prüm I, după confirmarea unui rezultat „hit" (potrivire), furnizarea de date personale suplimentare (date de identificare) era în mare parte un proces birocratic bilateral care de cele mai multe ori dura mult timp.

Regulamentul Prüm II introduce obligații clare de operativitate, iar mecanismul stabilit are loc în două etape. La prima (căutare hit/no-hit), autoritatea de aplicare a legii din statul solicitant transmite un profil biometric (ADN, amprentă digitală) sau o imagine facială criptată către routerul central, care va trimite automat cererea simultan tuturor statelor membre conectate (și Europol, dacă este cazul). Fiecare stat membru interoghează propriile baze de date care stochează informația relevantă (profilurile ADN, datele dactiloscopice, imaginile faciale, datele privind înmatricularea vehiculelor, registrele naționale de evidențe ale poliției) fără întârziere. Rezultatul este un răspuns de tip hit (potrivire) sau no-hit (fără potriviri), clasificat de router și trimis înapoi autorității solicitante în câteva secunde/minute.

În a doua fază (schimb de date suplimentare), autoritatea solicitantă poate cere transmiterea datelor personale de bază (de exemplu, nume, adresă, alte date identificatoare) ale persoanei vizate. Acest pas nu este automatizat integral, iar statul solicitant trimite o cerere direct prin Punctul Național de Contact (PNC) al țării unde a fost găsit hit-ul. Cererea include descrierea anchetei și indicarea infracțiunii, folosind formularul standardizat. Statul răspunzător analizează legalitatea cererii, și dacă confirmă necesitatea, furnizează datele solicitate. Conform Regulamentului, acest răspuns privind furnizarea datelor trebuie transmis în maximum 48 de ore, cu excepția situației în care legislația internă impune o autorizare judiciară[31].

[31] *Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date pentru cooperarea polițienească și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor* (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 *ale Parlamentului European și ale Consiliului* (*Regulamentul Prüm II*). În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, 5.4.2024. Disponibil: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj

În condițiile descrise supra, este firesc ca autoritățile de aplicare a legii dintr-un stat membru să coopereze în mod eficace și sistematic în întreaga UE. Cu toate acestea, cooperarea polițienească dintre aceste țări variază încă foarte mult, iar în absența unui nivel suficient de cooperare între forțele de poliție din statele membre, infractorii vor continua să își desfășoare activitatea nestingheriți, profitând de diferitele jurisdicții naționale, iar deplasările neautorizate ale migranților aflați în situație ilegală vor continua să reprezinte o provocare[32].

Astfel, în pofida progreselor instituționale și tehnologice semnificative, cooperarea polițienească europeană continuă să se confrunte cu multiple dificultăți juridice și operaționale. O primă problemă privește diferențele persistente dintre sistemele de drept și administrative ale statelor membre. Divergențele referitoare la competențele autorităților naționale, standardele de protecție a datelor sau procedurile de investigare afectează eficiența cooperării transfrontaliere. Cu toate că a avut loc o revizuire completă a normelor aplicabile agențiilor UE de cooperare polițienească, în continuare sunt necesare eforturi concertate pentru a consolida și mai mult măsurile de cooperare polițienească, în special în ceea ce privește schimbul de date și de dovezi între autoritățile de aplicare a legii din statele membre, precum și între aceste autorități și agențiile UE[33].

O altă provocare majoră este reprezentată de echilibrul dintre securitate și protecția drepturilor fundamentale. Extinderea schimbului automatizat de date și dezvoltarea mecanismelor de supraveghere generează riscuri privind respectarea vieții private și protecția datelor cu caracter personal[34].

Pe de altă parte, dezvoltarea criminalității informatice și utilizarea tehnologiilor avansate de către grupările infracționale impun adaptarea continuă a instrumentelor europene de cooperare prin consolidarea interoperabilității sistemelor informaționale și utilizarea inteligenței artificiale la analiza criminală și managementul riscurilor. Chiar dacă Comisia Europeană a propus încă în decembrie 2021 elaborarea unui Cod de cooperare polițienească al UE, menit să optimizeze mozaicul actual de diferite instrumente ale UE și acorduri de cooperare multilaterală și să garanteze că autoritățile de aplicare a legii din întreaga Uniune pot colabora mai bine în temeiul unui cadru modern de reglementare, acesta nu a primit încă o formă definitivată.

3.2. Cooperarea polițienească dintre autoritățile de aplicare a legii ale Republicii Moldova și cele din statele membre ale UE.

Capitolul 24 din Tratatul de aderare se atribuie Clusterului 1 „Valori fundamentale" și are o structură organizatorică complexă, fiind orientat spre 11 domenii generale de activitate care vizează: lupta împotriva crimei organizate; cooperarea în domeniul drogurilor; lupta împotriva terorismului și prevenirea radicalizării; ***cooperarea în domeniul de aplicare a legii și al schimbului de informații***; managementul frontierei de stat; azilul; migrația; vizele; cooperarea juridică în materie civilă și comercială; cooperarea juridică în materie penală și măsurile anticorupție[35].

La rândul său, cooperarea în domeniul aplicării legii și al schimbului de informații

[32] COMISIA EUROPEANĂ. *Propunere de recomandare a Consiliului privind cooperarea polițienească operativă*. Bruxelles, 8.12.2021, COM(2021) 780 final, 2021/0415 (CNS).

[33] PARLAMENTUL EUROPEAN. *Fișe descriptive despre Uniunea Europeană. Cooperarea polițienească*, 2025. Disponibil: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/156/cooperarea-politieneasca (consultat la 30.07.2026).

[34] MITSILEGAS, Valsamis. *EU Criminal Law after Lisbon: Rights, Trust and the Transformation of Justice in Europe*. Oxford: Hart Publishing, 2016, p. 214.

[35] *Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 306 din 28.05.2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 269-288 din 02.06.2025, art. 319.

reprezintă un aspect de bază pentru promovarea securității și stabilității într-un stat de drept, iar colaborarea interinstituțională, atât la nivel național, cât și internațional, facilitează combaterea criminalității, prevenirea terorismului și asigurarea respectării legislației. În Regulamentul de activitate al Europol este prevăzut că „Pentru a asigura eficacitatea operațională, Europol ar trebui să fie în măsură să facă schimb de informații relevante de orice tip, cu excepția datelor cu caracter personal, cu alte organisme ale Uniunii, ***autorități din țări terțe*** și organizații internaționale, în măsura necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor sale”[36].

Respectiv, țara noastră urmează să fie parte a procesului ce vizează schimbul automatizat de date și informații în scopuri polițienești chiar până la aderarea la UE. Privind în retrospectivă, colaborarea cu Europol se bazează pe Acordul de cooperare strategică și operațională și Memorandumul de Înțelegere privind linia securizată de comunicare, semnat pe 18 decembrie 2014 la Chișinău și ratificat în mai 2015.

Începând cu anul 2013, țara noastră are un ofițer de legătură la Europol, iar din 2015 pentru noi a devenit operațional canalul securizat SIENA (Secure Information Exchange Network Application) care permite schimbul rapid și protejat de informații operaționale și strategice între autoritățile de aplicare a legii din statele membre și din statele partenere pe următoarele categorii: date privind persoanele (date de identificare, fotografii, imagini faciale, amprente digitale, cetățenie, date privind documentele de identitate, informații despre persoane urmărite, dispărute sau victime); date privind infracțiunile (descrierea faptelor, modul de operare, încadrarea juridică, conexiunile cu alte dosare, legăturile dintre persoane și grupări criminale); date privind bunurile (autovehicule, arme de foc, documente falsificate, echipamente electronice, obiecte provenite din infracțiuni); date financiare; date privind comunicațiile; informații operative (solicitări de verificare, solicitări de localizare, cereri privind identificarea unor persoane, schimb de informații privind anchetele aflate în desfășurare, avertizări operative, rezultate ale investigațiilor).

Mai nou, cu referire la schimbul de date privind pasagerii, Legea nr. 379/2023, intrată în vigoare la 12 ianuarie 2025,[37] a fost aliniată la prevederile Directivei (UE) 2016/681[38] și reglementează utilizarea datelor din Registrul cu numele pasagerilor (PNR), ce reprezintă ansamblul informațiilor colectate și prelucrate de transportatorii aerieni în procesul rezervării și efectuării unei călătorii care, ulterior, sunt transmise autorităților competente (de regulă, celor de frontieră) în scopul prevenirii, depistării, investigării și urmăririi penale a infracțiunilor de terorism și a infracțiunilor grave. Revenind la angajamentele naționale de transpunere, Planul de acțiuni care însoțește Programul Național de Aderare[39], pe componenta 4 „Cooperarea în domeniul de aplicare a legii și al schimbului de informații”, include mai multe criterii de referință.

Astfel, la pct. 31 care se referă la un șir de acțiuni care trebuie realizate privind im-

[36] *Regulamentul (UE) 2016/794 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și de înlocuire și de abrogare a Deciziilor 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/JAI, 2009/936/JAI și 2009/968/JAI ale Consiliului.* În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 135, 24.5.2016, pp. 53-114.

[37] *Legea Republicii Moldova nr. 379 din 07.12.2023 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 13-16 din 12.01.2024, art. 5.

[38] *Directiva (UE) 2016/681 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor (PNR) pentru prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism și a infracțiunilor grave.* În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 119, 4.5.2016, pp. 132-149.

[39] *Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 306 din 28.05.2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029.* În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 269-288 din 02.06.2025, art. 319.

plementarea Regulamentului Prüm II, și anume elaborarea cadrului normativ necesar, în primul rând, este prevăzută adoptarea unui act normativ nou, ***Legea privind căutarea și schimbul automat de date pentru cooperarea polițienească.*** După intrarea în vigoare a legii prenotate, cadrul normativ subsidiar urmează a fi adus în concordanță cu aceasta prin elaborarea și aprobarea:

1. Proiectului hotărârii de Guvern cu privire la stabilirea bazei de date privind profilul ADN, ca o condiție prealabilă pentru schimburile automate Prüm de profiluri ADN;

2. Proiectului hotărârii de Guvern cu privire la modificarea cadrului normativ pentru asigurarea conectării Registrului național al vehiculelor cu EUCARIS, ca o condiție prealabilă în vederea schimburilor automate privind datele de înmatriculare a vehiculelor, în conformitate cu Deciziile 2008/615/JAI ale Consiliului, modificate prin Regulamentul Prüm II;

3. Proiectului hotărârii de Guvern cu privire la stabilirea unei baze de date privind imaginile faciale ale infractorilor și înregistrarea imaginilor suspecților și persoanelor condamnate (opțional victimele), ca o condiție prealabilă pentru schimburile automate de imagini faciale;

4. Proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea instrucțiunilor naționale pentru a defini în mod clar punctele naționale de contact (cum ar fi punctul național responsabil de gestionarea schimburilor automate Prüm privind datele dactiloscopice, imaginile faciale, profilurile ADN și verificarea potențialei potriviri cu datele biometrice).

Astfel, impactul noilor prevederi va fi preponderent instituțional, normativ și tehnico-organizațional, întrucât proiectul creează cadrul legal pentru aplicarea mecanismului Prüm II, urmând ca operaționalizarea să fie realizată etapizat prin acte subordonate (hotărâri ale Guvernului) și măsuri interne (acte normative departamentale). În mod direct, autoritățile publice cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii criminalității vor trebui să instituie și să aplice proceduri unitare pentru căutarea automatizată și schimbul standardizat de informații, în condițiile stabilite de legea nouă și reglementările ulterioare de punere în aplicare a acesteia.

La nivel de guvernanță și organizare administrativă, implementarea va genera sarcini suplimentare pentru elaborarea și aprobarea cadrului normativ secundar pentru: stabilirea bazei de date privind datele dactiloscopice, profilurile ADN, conectarea Registrului național al vehiculelor la EUCARIS, stabilirea bazei de date privind imaginile faciale, aprobarea instrucțiunilor naționale privind punctele naționale de contact pentru schimburile Prüm și gestionarea potrivirilor. Astfel, în sensul implementării mecanismului determinat de legea nouă și al aplicării prevederilor stabilite în Regulamentul Prüm II, va fi nevoie de modificarea mai multor acte normative, dintre care cele mai importante le vom analiza în continuare.

Dacă ne referim la ***Codul de procedură penală al Republicii Moldova***[40], acesta determină principiile și condițiile de realizare a acțiunilor procesuale, acumularea probatoriului la etapa de urmărire penală, cu ulterioara examinare a cauzei penale de către instanța de judecată. Chiar dacă nu prevede expres procedura de ridicare a amprentelor digitale și palmare ca acțiune procesuală dedicată, aceasta se realizează pe baza principiilor generale, iar art. 155 (Felurile mostrelor) indică că în calitate de mostre pot fi colectate și amprentele digitale.

În condițiile transpunerii prevederilor UE și pentru asigurarea unui schimb eficient de date dactiloscopice, urmează a fi stabilite prevederi care vor permite prelevarea și

[40] *Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003*, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699.

transmiterea fișei dactiloscopice în format digitalizat, în regim automatizat, la cererea autorităților competente ale statelor participante la cooperarea polițienească conform principiilor de asistență juridică internațională în materie penală, dar și în mod operativ (tehnic) prin accesarea bazelor de date naționale la cererea unui stat participant, care urmează a fi realizată conform procedurii determinate de prevederile UE. Respectiv, acest proces va fi realizat prin canalele automatizate și securizate stabilite și conform condițiilor procesuale cu respectarea inclusiv a celor ce vizează protecția datelor cu caracter personal privind transferul transfrontalier al datelor. Pe de altă parte, atunci când autoritățile competente ale Republicii Moldova vor beneficia de informația solicitată care cade sub incidența prevederilor Prüm II, urmează a fi asigurat statutul de „probă" în procesul penal al informației recepționate, aceasta fiind, în cazul dat, diferită de rezultatele unei cereri de asistență juridică internațională.

La rândul său, ***Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului***[41] la art. 20 (Investigarea infracțiunilor și contravențiilor, urmărirea penală) prevede că în domeniul dat Poliția are mai multe atribuții, inclusiv la lit. h), unde se stipulează că „folosește metode și mijloace tehnico-științifice la cercetarea locului de săvârșire a infracțiunilor și la examinarea probelor și a mijloacelor materiale de probă, efectuând, prin laboratoare și de specialiști proprii acreditați, expertize judiciare și constatări tehnico-științifice, dispuse în condițiile legii". Acest temei legal permite Poliției să ridice și să examineze amprentele digitale ale infractorilor și persoanelor condamnate și, opțional, ale victimelor, precum și amprentele latente de la locul faptei. Prin modificarea prevederilor date se vor completa atribuțiile Poliției de a face schimb de informații privind fișele dactiloscopice în format digital, dar și profilurile ADN, imaginile faciale, informația legată de vehicule, dar și alte date din evidențele polițienești conform prevederilor Prüm II.

Următorul act normativ care va necesita modificări este ***Legea nr. 1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat***[42] ce stabilește procedura de înregistrare dactiloscopică de stat ca o activitatea desfășurată de autoritățile abilitate (în special, Poliția), cu privire la colectarea, evidența, păstrarea, clasificarea, sistematizarea și furnizarea datelor dactiloscopice, acestea fiind imaginile de amprente digitale, inclusiv cele latente, precum și caracteristici codificate ale unor astfel de imagini stocate și procesate într-o bază de date electronică. La rândul său, suportul material nu este doar fișa dactiloscopică pe suport de hârtie, dar și purtătorul digital de informație sau alt mijloc electronic care conține astfel de date.

În sensul dat, este notabil faptul că atât amprentarea digitală, cât și prelucrarea acesteia sunt realizate și în format electronic, fapt ce ușurează procesul de verificare și transmitere a informației stocate în sistemul informațional național. Însă în legea prenotată urmează a fi incluși noi termeni, cum ar fi datele dactiloscopice de referință – număr format din combinația următoarelor elemente: a) un cod care să permită identificarea și extragerea datelor cu caracter personal și altor informații din Sistemul informațional automatizat „Registrul dactiloscopic"; b) un cod care să indice originea națională a datelor dactiloscopice.

Art. 14 din lege prevede că „Dreptul de a obține și de a utiliza date dactiloscopice îl au procurorii, ofițerii de urmărire penală, persoanele care desfășoară activitate specială de investigații", iar „Datele dactiloscopice pot fi furnizate și statelor cu care Republica Moldova a încheiat tratate în domeniu". După cum determinăm, legea prevede cercul persoanelor ce au un anumit statut procesual, acestea fiind cele care pot obține și utiliza datele

[41] *Legea Republicii Moldova nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 42-47 din 01.03.2013, art. 145.

[42] *Legea Republicii Moldova nr. 1549 din 19.12.2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 14-17 din 07.02.2003, art. 51.

din categoria respectivă, urmând a fi completată și cu alți participanți/funcționari care vor putea accesa, verifica, extrage datele din categoria celor ce vor cădea sub incidența Legii privind căutarea și schimbul automat de date pentru cooperarea polițienească (de ex., experții judiciari, angajații punctelor naționale de contact ș.a.).

Legea nr. 235/2017 cu privire la înregistrarea genetică judiciară[43] stabilește scopul, principiile și cerințele de bază ale înregistrării genetice judiciare, precum și condițiile în care poate fi prelevat materialul biologic de la anumite persoane fizice sau din urmele biologice rămase la fața locului în legătură cu comiterea de infracțiuni în vederea determinării profilului genetic (profilului ADN). Astfel, înregistrarea genetică are drept scop cercetarea, prevenirea și combaterea unor categorii de infracțiuni prin care se lezează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, în special dreptul la viață, integritatea fizică și psihică, precum și stabilirea identității cadavrelor neidentificate, persoanelor dispărute sau decedate în urma unor situații excepționale, unor infracțiuni cu caracter terorist, prevenirea și combaterea faptelor care prezintă pericol pentru securitatea națională.

Modificările la această lege vor viza completarea cu noțiunile preluate din Regulamentul Prüm II, și anume: profil ADN identificat, caz individual, date de referință ADN. Ca și în cazul legii menționate mai sus, schimbul de informații cu alte state urmează să se desfășoare nu doar conform tratatelor internaționale ratificate de Republica Moldova și, după caz, în baza aranjamentelor de cooperare aplicabile, dar și în condițiile legii speciale privind căutarea și schimbul automatizat de date pentru cooperarea polițienească.

Următorul act ce necesită a fi modificat este ***Legea nr. 216/2003***[44] ce stabilește principalele reguli și condiții de creare și funcționare a Sistemului informațional integrat automatizat de evidență unică a infracțiunilor, cauzelor penale și persoanelor care au săvârșit infracțiuni, precum și drepturile și obligațiile participanților. Funcțiile principale ale sistemului sunt colectarea, acumularea, prelucrarea, păstrarea și actualizarea informației cu caracter criminal, evidența unică a infracțiunilor, cauzelor penale și a persoanelor care le-au săvârșit, inclusiv a celor anunțate în căutare (aici se includ și locuitorii Republicii Moldova care au săvârșit infracțiuni pe teritoriul altor state), precum și a pedepselor aplicate acestora.

Astfel, cele mai complexe evidențe ale Poliției privind infracțiunile și persoanele care le-au comis se regăsesc anume în acest sistem informațional, iar acesta urmează a fi modificat pentru a permite căutarea automatizată a datelor conținute în evidențele Poliției, stabilind temeiul legal pentru accesarea, extragerea și utilizarea informației conținute în acest sistem de către autoritățile competente ale statelor membre ale UE. În cazul dat este aplicabil principiul reciprocității care se referă la faptul că atunci când statul decide să participe la mecanismul instituit de prevederile Prüm II, acesta ar trebui să aibă posibilitatea de a efectua interogări în bazele de date ale altor țări membre ale UE, numai dacă pune la dispoziție propriile baze de date pentru interogări efectuate de celelalte state participante. În ceea ce privește schimbul de caziere judiciare la nivelul UE, acestuia nu i se aplică Regulamentul Prüm II, ci este realizat prin intermediul Sistemului european de informații cu privire la cazierele judiciare (ECRIS) stabilit prin Decizia-cadru 2009/315/JAI a Consiliului[45].

În afară de prevederile menționate, până la aderare, țara noastră se angajează să

[43] *Legea Republicii Moldova nr. 235 din 17.11.2017 cu privire la înregistrarea genetică judiciară*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 441-450 din 22.12.2017, art. 740.

[44] *Legea Republicii Moldova nr. 216 din 29.05.2003 cu privire la Sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 170-172 din 08.08.2003, art. 695.

[45] *Decizia-cadru 2009/315/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 privind organizarea și conținutul schimbului de informații extrase din cazierele judiciare între statele membre*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 93, 7.4.2009, pp. 23-32.

întreprindă o serie de măsuri legislative pentru a asigura o cooperare eficientă și aliniată la standardele europene în domeniul schimbului de informații și al cooperării polițienești. Astfel, se preconizează adoptarea cadrului legal care va reglementa schimbul de informații între autoritățile de aplicare a legii din statele membre ale UE, în conformitate cu Directiva (UE) 2023/977[46] ce stabilește reguli uniforme potrivit cărora autoritățile competente ale unui stat membru trebuie să poată solicita și furniza informații autorităților competente din alte state membre în scopul prevenirii infracțiunilor, depistării și investigării infracțiunilor și al urmăririi penale, în măsura permisă de dreptul intern.

Conform prevederilor date, un stat membru nu poate refuza transmiterea unor informații doar pentru că solicitarea provine din alt stat membru, dacă aceleași informații ar putea fi puse la dispoziția unei autorități naționale într-un caz similar, lucru valabil și pentru Republica Moldova. Cu titlu de excepție se poate refuza furnizarea informațiilor numai în cazuri strict determinate, de exemplu dacă divulgarea afectează securitatea națională; compromite o investigație penală în curs, pune în pericol viața sau integritatea unei persoane, încalcă principiile fundamentale ale dreptului intern, depășește competențele autorității solicitante.

4. CONCLUZII

Procesul de integrare europeană a determinat transformări profunde la construcția sistemului de securitate națională, inclusiv în ceea ce privește securitatea publică (internă) a statelor membre ale UE. Eliminarea controalelor la frontierele interne, intensificarea mobilității persoanelor și dezvoltarea fenomenelor infracționale transfrontaliere au generat necesitatea edificării unor mecanisme comune de cooperare între autoritățile de aplicare a legii.

Prin urmare, cooperarea polițienească în ceea ce privește schimbul de informații relevante în scopul prevenirii, depistării sau investigării infracțiunilor este o componentă esențială a măsurilor luate pentru sprijinul securității publice într-un spațiu interdependent fără controale la frontierele interne, în care sunt pe deplin asigurate libertatea de circulație a persoanelor, precum și celelalte libertăți. În acest context, cooperarea polițienească a devenit unul dintre pilonii fundamentali ai spațiului de libertate, securitate și justiție al UE. Evoluția sa demonstrează transformarea graduală a securității interne dintr-un domeniu exclusiv național într-un sistem de guvernanță europeană bazat pe coordonare instituțională, schimb rapid de informații și interoperabilitate operațională.

Actuala arhitectură juridică și instituțională, construită în jurul Europol, EMPACT, eu-LISA, SIS, Prüm II și altele, evidențiază tendința de integrare progresivă a mecanismelor de aplicare a legii în cadrul Uniunii. În același timp, această evoluție impune necesitatea menținerii unui echilibru permanent între eficiența combaterii criminalității și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei.

Pe de altă parte, atunci când există un ansamblu comun de sisteme informaționale și baze de date care operează cu date și informații cu impact asupra activității polițienești, autoritățile de aplicare a legii din statele membre, dar și țările partenere pot vorbi și acționa ca o singură voce atât la anticiparea fenomenelor infracționale complexe, cât și la investigarea și, respectiv, combaterea eficientă a criminalității organizate, inclusiv a celei cu caracter transfrontalier. Aceste procese de integrare și uniformizare exclud divergențele și reduc timpul de reacție, astfel încât să se poată acționa proactiv, nu re-

[46] *Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului*. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 134, 22.5.2023, pp. 1-24.

activ. În plus, diferitele aplicații și soluții bazate pe inteligența artificială pot anticipa fenomenele infracționale încă de la apariția primelor manifestări. Bazate pe o activitate analitică aprofundată, diferitele studii și viziuni strategice, de ansamblu, pot contribui la reducerea semnificativă a fenomenului infracțional.

În această ordine de idei, este necesar să fie pus accentul pe perfecționarea continuă a prevederilor și mecanismelor de cooperare polițienească, ceea ce va permite devansarea diferitelor forme de manifestare ale criminalității organizate care se află în continuă schimbare. Respectiv, atât instituțiile UE responsabile, cât și statele membre, înțelegând și anticipând diferitele ilegalități, trebuie să vină cu un răspuns asumat și eficient.

Instituțiile Uniunii Europene nu mai evaluează statele candidate doar în funcție de conformitatea acestora cu prevederile unionale, ci analizează capacitatea lor de a contribui la securitatea europeană colectivă (securitatea internă). În acest sens, țara noastră urmează nu doar să transpună prevederile UE în domeniu, dar și să asigure deplina aplicabilitate a acestora. Numai fiind un partener credibil, având capacități dezvoltate privind cooperarea operațională polițienească, putem contribui la un nivel sporit de securitate publică atât în țară, cât și în regiune.

BIBLIOGRAFIE
BIBLIOGRAPHY

Block L. Combating Organized Crime in Europe: Practicalities of Police Cooperation. În: Policing: A Journal of Policy and Practice, vol. 2, nr. 1, 2008, pp. 74-81. DOI: https://doi.org/10.1093/police/pan009

Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699.

COMISIA EUROPEANĂ. Ce este SIS și cum funcționează?. Disponibil: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen/schengen-information-system/what-sis-and-how-does-it-work_ro (accesat la 30.05.2026).

COMISIA EUROPEANĂ. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor privind ProtectEU: o strategie europeană de securitate internă. Strasbourg, 1.4.2025, COM(2025) 148 final.

COMISIA EUROPEANĂ. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor referitoare la Strategia UE privind uniunea securității. Bruxelles, 24.7.2020, COM(2020) 605 final.

COMISIA EUROPEANĂ. Propunere de recomandare a Consiliului privind cooperarea polițienească operativă. Bruxelles, 8.12.2021, COM(2021) 780 final, 2021/0415 (CNS).

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE. Comitetul permanent pentru cooperarea operațională în materie de securitate internă (COSI). Disponibil: https://www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/search-the-list-of-council-preparatory-bodies/standing-committee-operational-cooperation-internal-security/ (consultat la 30.07.2026).

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE. Lupta UE împotriva criminalității organizate. Disponibil: https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-fight-against-crime/#threats (accesat la 29.05.2026).

Convenția întemeiată pe articolul K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind înființarea Oficiului European de Poliție (Convenția Europol). În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, C 316, 27.11.1995, pp. 2-32.

Convenție din 5 mai 2006 de cooperare polițienească pentru Europa de Sud-Est. În: Mo-

nitorul Oficial al României, nr. 475 din 16.07.2007. Disponibil: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/83606

Decizia 2008/615/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 210, 6.8.2008, pp. 1-11.

Decizia 2008/616/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind punerea în aplicare a Deciziei 2008/615/JAI privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 210, 6.8.2008, pp. 12-72.

Decizia Consiliului din 25 februarie 2010 privind instituirea Comitetului permanent pentru cooperarea operațională în materie de securitate internă (2010/131/UE). În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 52, 3.3.2010, p. 50.

Decizia-cadru 2009/315/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 privind organizarea și conținutul schimbului de informații extrase din cazierele judiciare între statele membre. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 93, 7.4.2009, pp. 23-32.

DIGI24. Populația UE a ajuns la un nivel record, de 450,4 milioane. Migrația este singurul motor care stă la baza creșterii. 11.07.2025. Disponibil: https://www.digi24.ro/stiri/externe/populatia-ue-a-ajuns-la-un-nivel-record-de-4504-milioane-migratia-este-singurul-motor-care-sta-la-baza-cresterii-3322467 (accesat la 23.04.2026).

Directiva (UE) 2016/681 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor (PNR) pentru prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism și a infracțiunilor grave. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 119, 4.5.2016, pp. 132-149.

Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 134, 22.5.2023, pp. 1-24.

eu-LISA. Core Activities. Disponibil: https://www.eulisa.europa.eu/activities (accesat la 29.04.2026).

EUROPOL. Consolidated Annual Activity Report 2024. Europol Public Information, 25.06.2025. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/publications-events/publications/consolidated-annual-activity-report-caar-2024

EUROPOL. Consolidated Annual Activity Report 2025. Europol Public Information, 30.06.2026. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/publications-events/publications/consolidated-annual-activity-report-caar-2025

EUROPOL. The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Crime Threat Assessment 2025 (EU-SOCTA). Haga: Europol, 2025. Disponibil: https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 306 din 28.05.2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 269-288 din 02.06.2025, art. 319.

Legea Republicii Moldova nr. 1549 din 19.12.2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 14-17 din 07.02.2003, art. 51.

Legea Republicii Moldova nr. 216 din 29.05.2003 cu privire la Sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 170-172

din 08.08.2003, art. 695.
Legea Republicii Moldova nr. 235 din 17.11.2017 cu privire la înregistrarea genetică judiciară. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 441-450 din 22.12.2017, art. 740.
Legea Republicii Moldova nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 42-47 din 01.03.2013, art. 145.
Legea Republicii Moldova nr. 379 din 07.12.2023 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 13-16 din 12.01.2024, art. 5.
Mitsilegas V. EU Criminal Law after Lisbon: Rights, Trust and the Transformation of Justice in Europe. Oxford: Hart Publishing, 2016, 336 p.
PARLAMENTUL EUROPEAN. Fișe descriptive despre Uniunea Europeană. Cooperarea polițienească, 2025. Disponibil: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/156/cooperarea-politieneasca (accesat la data de 15.04.2026).
Recomandarea (UE) 2022/915 a Consiliului din 9 iunie 2022 privind cooperarea operativă în materie de asigurare a respectării legii. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 158, 13.6.2022, pp. 53-64.
Regulamentul (UE) 2016/794 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și de înlocuire și de abrogare a Deciziilor 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/JAI, 2009/936/JAI și 2009/968/JAI ale Consiliului. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 135, 24.5.2016, pp. 53–114.
Regulamentul (UE) 2018/1862 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 noiembrie 2018 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen (SIS) în domeniul cooperării polițienești și al cooperării judiciare în materie penală. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 312, 7.12.2018, pp. 56-106.
Regulamentul (UE) 2022/991 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) 2016/794 în ceea ce privește cooperarea Europol cu părțile private, prelucrarea datelor cu caracter personal de către Europol în sprijinul anchetelor penale și rolul Europol în materie de cercetare și inovare. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 169, 27.6.2022, pp. 1-42.
Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date pentru cooperarea polițienească și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II). În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, 5.4.2024. Disponibil: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj
Tratatul din 27 mai 2005 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului, a criminalității transfrontaliere și a migrației ilegale (Tratatul de la Prüm). Disponibil: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10900-2005-INIT/en/pdf
Versiunea consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, C 202, 7.6.2016.